

Informacje na temat szkół oraz przedszkoli w Bristolu

Przewodnik dla rodziców i opiekunów

Rozdział 1

Wprowadzenie

Niniejsza publikacja pomoże zrozumieć angielski system edukacji oraz sposób działania szkół w Bristolu.

W Anglii obowiązek szkolny rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 5 lat i trwa do czasu ukończenia przez nie 16 roku życia. Jest to wymóg ustanowiony przez prawo obowiązujące w Anglii. Nauka przedszkolna dostępna jest dla dzieci, które ukończyły 3 lata, a czasami nawet wcześniej.

Na obszarze zarządzanym przez Lokalne Władze Oświatowe (LEA) miasta Bristol działa 165 szkół; 12 przedszkoli publicznych, 3 centra dla małych dzieci oraz 8 żłobków (wszystkie dla dzieci w wieku poniżej 4 lat), 23 szkoły prowadzące zerówki (infant school - dla dzieci w wieku od 4 do 7 lat), 22 szkoły podstawowe (junior school - dla dzieci w wieku od 7 do 11 lat) oraz 73 szkoły podstawowe (prowadzące naukę dla dzieci w wieku od 4 do 11 lat). W Bristolu jest również 17 szkół średnich (dla dzieci i młodzieży w wieku od 11 do 16 lub 18 lat) oraz 10 szkół specjalnych (które przeznaczone są dla dzieci niepełnosprawnych lub mających problemy w nauce lub zachowaniu). Wszystkie szkoły prowadzą nauczanie według Krajowego Programu Nauczania (**National Curriculum**), ale mogą również organizować zajęcia dodatkowe, zazwyczaj poza godzinami szkolnymi. Nauczanie w szkołach państwowych jest bezpłatne, a wszystkie pomoce naukowe i materiały, tj. podręczniki, zeszyty, ołówki itp. zapewnione są przez szkoły.

Odpowiedzialność za prowadzenie i kierowanie szkołą leży w rękach Zarządu Szkoły. Wszystkie wymienione powyżej szkoły państwowe utrzymywane są przez Lokalne Władze Oświatowe miasta Bristol, które odpowiedzialne są również za politykę przyjęć do szkół, transport, nauczanie specjalne oraz indywidualne itp. Władze Oświatowe Bristolu mają swoją siedzibę w centrum miasta, w budynku Rady Miasta przy ulicy College Green.

Przyjęcie do szkoły

Komu przysługuje miejsce w szkołach państwowych?

Miejsce w szkołach państwowych przysługuje wszystkim dzieciom, które mają prawo do rezydencji w Wielkiej Brytanii. Grupa ta obejmuje:

- Dzieci rodziców posiadających brytyjskie paszporty
- Dzieci z krajów Europejskiego Obszaru Ekonomicznego (EEA)
- Uczniów z każdego kraju przebywających w Wielkiej Brytanii na wymianie studenckiej (trwającej zazwyczaj jeden rok)

- Dzieci nauczycieli przebywających w Wielkiej Brytanii w ramach programu wymian personelu
- Dzieci rodziców mieszkających i pracujących w Wielkiej Brytanii przez okres dłuższy niż 6 miesięcy
- Dzieci, których rodzice są studentami studiów dziennych w Wielkiej Brytanii
- Dzieci mające status uchodźcy

Osoby ubiegające się o azyl polityczny, które złożyły podanie o azyl “tak szybko, jak było to praktycznie możliwe” po wjeździe do kraju, i które są obecnie pozbawione środków do życia, mogą ubiegać się o pomoc (zakwaterowanie, podstawowe potrzeby życiowe) przez National Asylum Support Service (NASS). Dzieci z rodzin wspomaganych przez NASS mają pełne prawo do opieki medycznej, a dzieci w obowiązkowym wieku szkolnym – pełne prawo do edukacji. Uprawnione są również do otrzymywania bezpłatnych posiłków szkolnych, mleka oraz mundurków szkolnych.

Dzieci, które nie mają automatycznego prawa do rezydencji w Wielkiej Brytanii, a tym samym prawa do bezpłatnej edukacji, to:

- obywatele Brytyjskich Terytoriów Zależnych (British Dependent Territories)
- obywatele Brytyjskich Terytoriów Zamorskich (British Overseas Territories) oraz obywatele krajów spoza Europejskiego Obszaru Ekonomicznego (EEA)
- należy pamiętać, że Lokalne Władze Oświatowe rozpatrzą każdą sytuację odrębnie

Jeśli zamierzasz spędzić kilka miesięcy w Wielkiej Brytanii, powinieneś rozważyć znalezienie odpowiedniej szkoły dla twojego dziecka.

Rodzaje szkół państwowych

Szkoły państwowe lub szkoły dotowane nie pobierają opłat za prowadzone przez nie nauczanie. Większość uczniów w Wielkiej Brytanii uczęszcza do szkół państwowych. Dzieci w wieku od 5 do 11 lat uczęszczają zazwyczaj do **szkół podstawowych**, a później kontynuują naukę w **szkołach średnich**, w których edukacja trwa do 16 roku życia lub dłużej. Szkoły podstawowe i średnie mają zazwyczaj charakter koedukacyjny – dziewczęta i chłopcy nauczani są w nich razem. W Bristolu nie ma oddzielnych szkół państwowych żeńskich lub męskich.

Szkoły państwowe w Bristolu można podzielić na cztery podstawowe rodzaje:

Szkoły społeczne (community schools) dotowane przez Lokalne Władze, które decydują również o sposobie przyjmowania oraz przydzielaniu miejsc szkolnych. Szkoły te zarządzane są przez Zarząd Szkoły, odpowiedzialny za codzienne prowadzenie i kierownictwo.

Szkoły dobrowolnie wspomagane (voluntary aided schools) z przynależnością do Kościoła Anglikańskiego lub Kościoła Katolickiego. W szkołach tych dominuje etos chrześcijański, a zarządzają nimi wspólnie kościół oraz Lokalne Władze Oświatowe. Zarząd Szkoły odpowiedzialny jest za politykę przyjęć i przyznawanie miejsc w szkole.

Szkoły dobrowolnie kontrolowane (voluntary-controlled schools) są zarządzane wspólnie przez Lokalne Władze Oświatowe oraz Kościół Anglikański. Podobnie jak w szkołach społecznych, decyzje na temat polityki przyjęć oraz przyznawania miejsc w szkole podejmowane są przez Lokalne Władze.

Akademie Miejskie (city academies) są niezależne od Lokalnych Władz Oświatowych i dotowane są bezpośrednio przez rząd. Ich Zarząd Administracyjny (Board of Trustees) ustala politykę przyjęć i przyznaje miejsca. Akademie Miejskie mogą oferować miejsca dzieciom specjalnie uzdolnionym w określonej dziedzinie, np. w sporcie. Obecnie w Bristolu operuje tylko jedna Akademia Miejska.

W ramach tych czterech podstawowych kategorii wyróżnić można pozostałe kryteria podziału szkół, ze względu na dodatkowe usługi lub specjalizację:

Miejskie Szkoły Techniczne (City Technology Colleges, CTCs), które są niezależnymi i niepłatnymi szkołami dla uczniów w wieku 11-18 lat. Ich celem jest kształcenie zawodowe studentów o zróżnicowanych uzdolnieniach w środowiskach miejskich. W Bristolu najbliższa szkoła tego typu znajduje się w hrabstwie South Gloucestershire.

Szkoły specjalne przeznaczone są dla dzieci ze specjalnymi wymaganiami edukacyjnymi (które obejmować mogą trudności w uczeniu się, problemy fizyczne, emocjonalne lub problemy z zachowaniem). Dziecko może uzyskać miejsce w szkole specjalnej tylko wtedy, gdy posiada "Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego", wystawione przez Lokalne Władze Oświatowe. Dalsze informacje na ten temat uzyskać można z:

**SEN Section PO Box 57 Council House College Green Bristol BS99 7EB
Tel: 0117 9223700 Faks: 0117 903 7738**

Szkoły specjalistyczne to szkoły średnie, które specjalizują się w określonej dziedzinie programu nauczania. Szkoły mogą również łączyć dwie dowolne specjalności. Poniżej przedstawiona jest oferta operujących obecnie w Bristolu szkół specjalistycznych:

Sztuka wizualna (Visual Arts) - Hengrove Community Arts College oraz Post 16 Centre, Henbury Secondary School

Sztuka aktorska (Performing Arts) - Cotham School

Biznes i Przedsiębiorstwo (Business and Enterprise) - Brislington Enterprise College

Komunikacja (Communication) - Monks Park Secondary School

Inżynieria (Engineering) - Hartcliffe Engineering Community College

Nauki humanistyczne (Humanities) - St Mary Redcliffe oraz Temple CE VA Secondary School

Języki obce (Languages) - Whitefield Fishponds Community School

Matematyka i Informatyka (Mathematics and Computing) - St Bernadette Catholic Secondary School

Nauki ścisłe (Science) - St Bede's Catholic College

Sport (Sports) - Ashton Park Secondary School, City Academy

Technologia (Technology) - Bedminster Down Secondary School

Szkoły te spełniają wszystkie kryteria krajowego programu nauczania, ale koncentrują się na kształceniu w kierunku wybranej specjalności. Odgrywają one kluczową rolę w ożywianiu oświaty, szczególnie w obszarach i wśród społeczności mniej uprzywilejowanych.

Szkoły prywatne

W Bristolu operują także szkoły prywatne lub niezależne, pobierające opłaty za naukę dzieci (czesne). **Punkt Informacyjny Szkół Niezależnych** (Independent School Information Service) dostarczy informacji na temat ich lokalizacji; numer telefonu: **01736 799250**. Lokalne Władze Oświatowe nie finansują szkół prywatnych, nie oferują również pomocy finansowej w dziedzinie Specjalnych Potrzeb Nauczania uczniów.

W Bristolu znajduje się również prywatna szkoła muzułmańska, Akademia Andaluzijska (Andalucia Academy).

Szkoły uzupełniające

Wiele środowisk mniejszości narodowych lub wyznaniowych prowadzi swoje własne szkoły. Prowadzone w nich zajęcia mają charakter uzupełniający i odbywają się poza normalnymi godzinami szkolnymi lub podczas weekendów. Niektóre szkoły prowadzą dodatkowe zajęcia z języka angielskiego, matematyki, przedmiotów ścisłych, inne koncentrują się na studiach kulturowych, religijnych oraz nauce języka ojczystego. Lista szkół uzupełniających dostępna jest na stronach internetowych

http://www.bristol-cyps.org.uk/services/eit/supplementary_schools.html

Edukacja przed rozpoczęciem obowiązku szkolnego

Dzieci w wieku poniżej pięciu lat mogą uczęszczać do:

- **przedszkoli państwowych**
- **żłobków**
- **klas przedszkolnych działających przy szkołach podstawowych**
- **społecznie organizowanych grup zabaw**
- **przedszkoli prywatnych**

Niektóre szkoły podstawowe prowadzą także politykę wcześniejszego przyjmowania do szkoły, w ten sposób przyjmując dzieci poniżej piątego roku życia do klas zerowych (reception).

Miejsca w przedszkolach, grupach zabaw i żłobkach społecznych lub prywatnych opłacane są zazwyczaj przez rodziców dziecka.

Zarejestrowane **grupy zabaw** oraz **żłobki** otrzymują subwencje na nauczanie przedszkolne (Nursery Education Grant) i prowadzą zajęcia według wymagań **Poziomu Podstawowego** (Foundation Stage) Programu Nauczania dla dzieci w wieku od 3 do 5 lat.

Żłobki społeczne mają stopniową skalę opłat, która bierze pod uwagę dochód rodziny i zazwyczaj także otrzymują subwencje na nauczanie przedszkolne. Zajęcia prowadzone są według wymagań **Poziomu Podstawowego** Programu Nauczania dla dzieci w wieku od 3 do 5 lat.

W jaki sposób uzyskać miejsce w bristolskiej szkole dla mojego dziecka/dzieci?

Po osiedleniu się w Bristolu konieczne jest natychmiastowe znalezienie miejsca w szkole. Listę szkół uzyskać można od Zespołu ds Przyjęć do Szkół (Admissions Team) Lokalnych Władz Oświatowych, z którym można skontaktować się poprzez:

Tel: 0117 9037694

Faks: 0117 9037710

Internet: www.bristol-city.gov.uk/schooladmissions

Na tych stronach można również wypełnić internetowe podanie o przyjęcie do szkoły.

Jeśli ubiegasz się o przyjęcie dziecka do szkoły w Bristolu po raz pierwszy, a szkoła dysponuje wolnym miejscem w odpowiedniej grupie wiekowej, przyjęcie dziecka może zostać przeprowadzone bezpośrednio przez władze szkoły.

Niestety, w większości szkół w Bristolu nie będzie wolnych miejsc, jeśli będziesz ubiegać się o przyjęcie dziecka w środku semestru. Szkoła może nie dysponować wolnymi miejscami w wymaganej grupie wiekowej. Jeśli w wybranej przez siebie szkole społecznej lub dobrowolnie kontrolowanej nie ma wolnego miejsca w odpowiedniej grupie wiekowej, skontaktuj się z Zespołem ds Przyjęć z prośbą o formularz aplikacyjny do szkoły dysponującej miejscami. Po wypełnieniu, formularz należy przesłać do:

School Admissions Team
P0 Box 57
College House
College Green
Bristol
BS99 7EB

Od decyzji dotyczących przyjęć do szkół można się odwołać. Publikacje wymienione w dalszej części niniejszego poradnika (Przewodniki "Guides to Primary and Secondary Education in Bristol") zawierają szczegółowe informacje na temat procedury odwołań.

Należy pamiętać, że polityka przyjęć do szkół wspomaganych ochotniczo ustalana jest przez zarząd szkoły, a podanie o przyjęcie do szkoły oraz ewentualne odwołanie od decyzji odmownej należy składać w formie pisemnej do zarządu szkoły.

Numer telefonu **0117 903 1660** w sprawach uczniów szkół podstawowych i średnich w południowych oraz południowo-centralnych rejonach Bristolu
lub numer telefonu **0117 903 1353** w sprawach uczniów szkół podstawowych i średnich w północnych oraz północno-centralnych rejonach Bristolu.

Kuratorium Oświaty i Wychowania (Education Welfare Service, EWS) w Bristolu zatrudnia Kuratora Oświaty i Wychowania (Education Welfare Officer, EWO), który współpracuje ze szkołami oraz rodzinami ubiegającymi się o azyl polityczny i posiadającymi status uchodźców. Jego praca zapewnia, że dzieci pochodzące z tych rodzin mają szansę pełnego skorzystania z dostępnych im możliwości oświatowych. Informuje i poucza rodziców o legalnym wymogu obowiązku szkolnego oraz frekwencji dzieci. Dostarcza również porad w sprawach prawa pracy i pomaga rodzinom uzyskać dostępną pomoc finansową oraz skorzystać z usług, do których są uprawnieni. Z kuratorem można skontaktować się przez biuro działu **Ethnic Minority Achievement Service** pod numerem telefonu **0117 903 1365** lub faksu **0117 9311619**.

W jaki sposób należy ubiegać się o przyjęcie dziecka do żłobka lub przedszkola?

W Bristolu dzieci przyjmowane są do **żłobków państwowych** prowadzonych przez Lokalne Władze tylko wtedy, gdy uznane są za "dzieci w potrzebie". Takie skierowanie musi zostać wystawione przez pracownika opieki społecznej lub inspektora zdrowia (health visitor). Dzieci mogą zostać przyjęte do przedszkola lub klasy przedszkolnej w szkole podstawowej po ukończeniu trzeciego roku życia. Pierwszeństwo przyjęć mają "dzieci w potrzebie", a miejsca przyznawane są w niepełnym wymiarze godzin. Miejsca w pełnym wymiarze godzin przyznawane są tylko wtedy, gdy pozostaną wolne miejsca po przyjęciu wszystkich zainteresowanych. Ubiegając się o przyjęcie dziecka do żłobka, przedszkola lub klasy przedszkolnej należy zwrócić się bezpośrednio do ośrodka prowadzącego zajęcia. Tam otrzymasz formularz zgłoszeniowy oraz informację na temat dostępnych miejsc. Możliwe jest zorganizowanie usług tłumacza podczas takiego spotkania, ale szkoła musi zostać poinformowana o tym wymogu z wystarczającym wyprzedzeniem. Usługa ta jest bezpłatna.

Ogólne pytania na temat edukacji przedszkolnej twojego dziecka należy kierować do bristolskiego oddziału **Children's Information Service** pod numerem telefonu **0845 129 7217** lub na adres poczty elektronicznej enquiries@cisbristol.co.uk

W jaki sposób należy ubiegać się o miejsce w szkole podstawowej?

Dzieci kończą zazwyczaj naukę przedszkolną i rozpoczynają naukę w zerówce szkoły podstawowej w miesiącu wrześniu, przypadającym po ich czwartych urodzinach.

Jeśli twoje dziecko powinno rozpocząć naukę w nowej szkole (przeniesienie z przedszkola do szkoły podstawowej) lub gdy ubiegasz się o miejsce w zerówce szkoły podstawowej, konieczne jest wypełnienie odpowiedniego formularza oraz przesłanie go do Lokalnych Władz Oświatowych w październiku roku poprzedniego. Co roku wyznaczony jest termin składania podań o przyjęcie do szkoły. Upewnij się, że nie przegapisz tej daty!

W jaki sposób należy ubiegać się o miejsce w szkole średniej?

Jeśli twoje dziecko powinno rozpocząć naukę w szkole średniej (przeniesienie ze szkoły podstawowej do szkoły średniej), konieczne jest złożenie odpowiedniego formularza do Lokalnych Władz Oświatowych w październiku roku poprzedniego. Druki dostępne są zazwyczaj w sekretariacie szkoły podstawowej dziecka.

Wszystkie szkoły średnie organizują tzw. dni otwarte, zwykle we wrześniu, podczas których można zwiedzić szkołę, dowiedzieć się o metodach nauczania, porozmawiać z nauczycielami oraz uczniami. Daty dni otwartych publikowane są zazwyczaj w lokalnej prasie, można je również uzyskać bezpośrednio w szkole. W czasie spotkań dostępne są bezpłatne usługi tłumacza, ale o tym wymogu należy poinformować szkołę wystarczająco wcześniej.

Podanie o przyjęcie do szkoły średniej musi zostać złożone w październiku w roku poprzedzającym transfer do szkoły średniej. Formularze dostępne są na stronach internetowych, gdzie można je również wypełnić elektronicznie:
<http://www.bristol-cyps.org.uk/schools/admissions/index.html>

Czy mam prawo wyboru szkoły dla dziecka?

Ubiegając się o miejsce dla dziecka rodzice powinni podać trzy szkoły na formularzu aplikacyjnym. Wybrane szkoły stanowią tzw. "preferencje". Niestety, nie zawsze możliwe jest przyznanie miejsca w szkole pierwszego wyboru, ze względu na określony limit wolnych miejsc. Lokalne Władze Oświatowe starać się będą przyznać miejsce w szkole z podanej listy położonej w promilu do 3 mil od miejsca zamieszkania. Jeśli nie zgadzasz się z decyzją Władz Lokalnych i nie akceptujesz przyznanego miejsca w szkole, możesz odwołać się od decyzji.

Dwie publikacje wydawane przez Lokalne Władze Oświatowe w Bristolu mają na celu pomoc rodzicom i opiekunom w znalezieniu szkoły oraz ubieganiu się o miejsce dla dziecka. Broszury te zawierają podstawowe informacje o szkołach w Bristolu.

"Your Guide to Primary Education in Bristol"

"Twój przewodnik po szkołach podstawowych w Bristolu"

(który dostępny jest również na stronach

<http://www.bristol-cyps.org.uk/schools/admissions/primary.html>)

oraz

“Your Guide to Secondary Education in Bristol”

“Twój przewodnik po szkołach średnich w Bristolu”

(który dostępny jest również na stronach

<http://www.bristol-cyps.org.uk/schools/admissions/secondary.html>)

Powyższe publikacje, wraz z formularzami aplikacyjnymi, dostępne są we wszystkich szkołach w Bristolu lub w Zespole ds Przyjęć do Szkół, pod numerami

telefonu: 0117 903 7694

faksu: 0117 903 7710

lub przez pocztę elektroniczną: school.admissions@bristol.gov.uk

Powyższe publikacje dostępne są również w innych językach.

Gdzie mieszczą się bristolskie szkoły?

W celu uzyskania informacji na temat lokalizacji poszczególnych szkół oraz rejonów, które obejmują należy skontaktować się z **Zespołem ds Przyjęć do Szkół**, pod numerem telefonu **0117 903 7694**. Mapki rejonizacyjne dostępne są również na stronach:

<http://www.bristol-cyps.org.uk/schools/pdf/primary-guide-07-08.pdf>

<http://www.bristol-cyps.org.uk/schools/pdf/secondary-guide-07-08.pdf>

Gdzie mogę uzyskać dodatkowe informacje na temat szkół?

Każda szkoła wydaje własny prospekt lub broszurę ze szczegółowymi informacjami. Są one zazwyczaj dostępne w sekretariacie szkoły. Warto wtedy wspomnieć, że ubiegać się będziesz o miejsce dla dziecka. Szkoły są bardzo pomocne i z przyjemnością zorganizują wizytę oraz możliwość rozmowy z nauczycielami. Wizyta w szkole to jeden z najlepszych sposobów na jej ocenę oraz poznanie otoczenia, w którym dziecko spędzać będzie każdy dzień. W czasie wizyty w szkole, podczas obserwacji dzieci i nauczycieli oraz ich wspólnej pracy można dowiedzieć się bardzo dużo o standardzie placówki.

Dalsze informacje można również znaleźć na stronach internetowych poszczególnych szkół, dostępnych przez <http://www.bristol-cyps.org.uk/schools/schools.html>

Na tych samych stronach znajdują się też zestawienia tabel rankingowych. Dostarczają one informacji na temat wyników osiągniętych przez uczniów w obowiązkowych egzaminach.

Rozdział 2

Co dzieje się w szkole

Jak podzielony jest rok szkolny?

Rok szkolny rozpoczyna się zazwyczaj w ostatnich dniach sierpnia i aktualnie w Bristolu podzielony jest na sześć okresów.

Każdy z okresów kończy się przerwą wakacyjną. Wakacje letnie trwają zazwyczaj pięć lub sześć tygodni. Kalendarz wyszczególniający terminy wszystkich przerw zapewnia szkoła, ale można je również znaleźć na http://www.bristol-cyps.org.uk/schools/term_dates.html. Szkoły są również nieczynne w czasie szkoleń zawodowych dla nauczycieli, zazwyczaj 5 dni w roku. Dni te nazywane są "INSET days" (In Service Training).

Wszystkie szkoły mają ustalone godziny rozpoczęcia i zakończenia zajęć. Godziny te mogą się różnić pomiędzy poszczególnymi szkołami, więc należy je dokładnie sprawdzić w szkole dziecka. Jest bardzo ważne, aby dziecko nie spóźniło się rano do szkoły oraz było odbierane o właściwej porze po południu.

Jak wygląda typowy dzień w szkole?

Typowy dzień w **szkole podstawowej** dziecko spędzi w klasie składającej się z około 30 dzieci. Zajęcia z kilku przedmiotów z **Krajowego Programu Nauczania** prowadzone są w tym samym pomieszczeniu, przez jednego nauczyciela. W ciągu każdego dnia szkolnego jedna godzina poświęcona zostanie nauce czytania i pisania (Literacy). Codziennie prowadzone są również zajęcia z umiejętności liczenia (Numeracy) – praca z liczbami oraz zagadnienia matematyczne odpowiednie do wieku dziecka. W większości szkół organizowane są regularne apele szkolne (Assembly), na których zbierają się wszyscy uczniowie w celu wspólnego wyznania wiary oraz modlitwy. Rodzice mają prawo do zwolnienia dzieci z uczestnictwa w ceremoniach religijnych oraz lekcjach religii. Ta kwestia powinna zostać omówiona z dyrektorem.

W większości szkół zajęcia oddzielone są kilkoma przerwami; poranną, trwającą około godziny przerwę na lunch i zabawę, a także krótką przerwę popołudniową dla młodszych dzieci, umożliwiającą zabawę na powietrzu, jeśli dopisuje pogoda. Dzieciom często zadawana jest praca domowa. Starsze dzieci mogą mieć pracę domową do wykonania każdego dnia.

Typowy dzień w **szkole średniej** różni się znacznie od dnia w szkole podstawowej. Każdy przedmiot z Programu Nauczania wykładany jest przez innego nauczyciela. Uczniowie przemieszczają się na poszczególne lekcje z klasy do klasy, zabierając ze sobą swoje tornistry oraz przyrządy szkolne.

Dzień może rozpocząć się od spotkania z tutorem (lekcją wychowawczą). Tutor jest nauczycielem, który opiekuje się grupą uczniów w danym roku szkolnym. Tutor zawiadamia rodziców o jakichkolwiek problemach dziecka w szkole lub gdy pojawiają się inne powody do zaniepokojenia.

W trakcie dnia szkolnego uczniowie mają dwie przerwy: poranną i obiadową. Grupy uczniów mają również wyznaczony czas na apel. Klasy składają się z około 20-30 uczniów, uczących się danego przedmiotu. Nauczyciele zadają pracę domową, która musi być wykonana na określony termin. Wszyscy uczniowie zobowiązani są do noszenia mundurka szkolnego, aż do klasy 11 (do 16 roku życia). W niektórych szkołach obowiązywać mogą inne wytyczne dotyczące ubioru dla klas 12 i 13 (młodzież w wieku 16-18 lat).

Rodzice mają prawo wycofać swoje dzieci z udziału w **apelach szkolnych, lekcjach religii oraz zajęć edukacji seksualnej. Przed podjęciem jakichkolwiek decyzji kwestie te należy przedyskutować z opiekunem grupy lub Dyrektorem szkoły.**

Krajowy Program Nauczania (National Curriculum)

Krajowy Program Nauczania określa zakres materiału, który nauczany jest w szkołach. Dzieli on również postępy osiągane przez dzieci na tzw. etapy kluczowe (Key Stages), które obejmują bloki czasowe dłuższe od roku szkolnego. Każdy z etapów kluczowych zakończony jest testami lub egzaminami, mającymi na celu ocenę postępów uczniów. W tabeli przedstawionej poniżej znajduje się zestawienie etapów kluczowych wraz z terminami krajowych testów tzw. SATS (Statutory Attainment Tests - Statutowe Testy Postępów) oraz innych zdawanych egzaminów.

Wiek ucznia	Etap kluczowy	Lata szkolne	Testy krajowe
3-4 lata	Podstawy (Foundation)	Żłobek	
4-5 lat		Grupy zabaw Przedszkole Centra dla dzieci Zerówka	
5-6 lat	Etap Kluczowy 1 (Key Stage 1)	Klasa 1 Klasa 2	Testy SATs dla etapu 1 (Key Stage 1 SATs)
7-8 lat 8-9 lat 9-10 lat 10-11 lat	Etap Kluczowy 2 (Key Stage 2)	Klasa 3 Klasa 4 Klasa 5 Klasa 6	Testy SATs dla etapu 2 (Key Stage 2 SATs)
11-12 lat 12-13 lat 13-14 lat	Etap Kluczowy 3 (Key Stage 3)	Klasa 7 Klasa 8 Klasa 9	Testy SATs dla etapu 3 (Key Stage 3 SATs)

14-15 lat	Etap Kluczowy 5 (Key Stage 4)	Klasa 10	Niektórzy uczniowie przystępują do egzaminów GCSE
15-16 lat		Klasa 11	Większość uczniów przystępuje do egzaminów GCSE lub innych kwalifikacji krajowych

Wszystkie bristolskie szkoły podlegające Lokalnym Władzom Oświatowym prowadzą zajęcia zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Nauczania. Dzieci, u których stwierdzono potrzeby kształcenia specjalnego mogą nie uczyć się całego zestawu przedmiotów, mogą być również zwolnione z egzaminów. Główne przedmioty (te, których poziom sprawdzany jest testami) to matematyka, język angielski oraz nauki ścisłe lub informatyka (Technologia Informacji i Komunikacji) na poziomie Etapu Kluczowego 3. Wychowanie fizyczne (zajęcia sportowe) odbywają się we wszystkich szkołach i wymagają specjalnego ubioru. Program nauczania obejmuje także naukę pływania. Jeśli stanowi to problem, musisz porozmawiać z dyrektorem szkoły.

Nauczanie Początkowe (Foundation Stage)

Nauczanie Początkowe jest etapem w okresie edukacji dzieci obejmującym wiek od trzech do pięciu lat. Rozpoczynając zajęcia w zorganizowanej grupie, w przedszkolu lub szkole w wieku 3, 4 lub 5 lat małe dzieci zdobywać będą szeroki zakres doświadczeń oraz umiejętności. Rodzice są pierwszymi i najbardziej wytrwałymi nauczycielami dzieci. Dlatego też, każda instytucja zapewniająca edukację dzieci powinna dążyć do nawiązania efektywnej współpracy z rodzicami. Etap Nauczania Początkowego zawiera sześć obszarów rozwoju, a mianowicie:

- Rozwój osobisty, socjalny i emocjonalny
- Komunikatywność, język oraz umiejętność czytania i pisanie
- Rozwój znajomości matematyki
- Znajomość oraz zrozumienie świata
- Rozwój fizyczny
- Rozwój kreatywny

Zaangażowanie rodziców jest jednym z kluczowych założeń **Nauczania Początkowego**. Zakłada się, że kadra nauczycielska nawiąże i rozwinie efektywną współpracę z rodzicami, polegającą m.in. na wymianie wiedzy, doświadczeń oraz opinii na temat rozwoju dziecka.

W okresie Nauczania Początkowego dzieci mogą uczęszczać do szkół różnego typu, w zróżnicowanym wymiarze godzin.

Egzaminy SATs (Statutory Attainment Tests)

Są to testy egzaminacyjne zdawane pod koniec każdego z etapów kluczowych programu nauczania, kiedy uczniowie są w wieku 7, 11 oraz 14 lat. Pod koniec Etapu Kluczowego 1 uczniowie zdają testy z czytania, pisanie oraz matematyki, ale to nauczyciel ocenia ich osiągnięcia. Pod koniec Etapu Kluczowego 2 uczniowie zdają egzaminy z języka angielskiego, matematyki oraz nauk ścisłych. Etap Kluczowy 3 kończy się egzaminami z języka angielskiego, matematyki, nauk ścisłych oraz Technologii Informacji i Komunikacji (ICT). Testy te przeprowadzane są w celu oceny postępów uczniów. Rezultaty testów podawane są do wiadomości rodziców, a ich ogólnoszkolne podsumowania publikowane są zazwyczaj w prasie, w zestawieniach zwanych "tabelami ligowymi". Twoje dziecko może zostać zwolnione z udziału w testach podczas pierwszego roku pobytu w Anglii. Testy mogą być czytane dzieciom, które mają problemy ze zrozumieniem języka pisanego lub z samodzielnym czytaniem.

GCSE

GCSE to skrót nazwy "General Certificate for Secondary Education" - Ogólny Dyplom Szkoły Średniej. Kwalifikacje te zostały wprowadzone w roku 1988 i zastąpiły egzaminy tzw. poziomu 'O' (O levels) oraz CSE. Większość uczniów przystępuje do egzaminów GCSE z kilku przedmiotów.

Nauka materiału dydaktycznego do egzaminów GCSE trwa zazwyczaj dwa lata. Praca i osiągnięcia w ciągu roku szkolnego stanowią integralną część większości przedmiotów GCSE (jest to zarówno praca w szkole, jak i prace domowe np. wypracowania, raporty, prace plastyczne, projekty produktów, badania). Osiągnięcia w GCSE nagradzane są ocenami od A* do G. Uzyskana ocena zależy będzie od pracy podczas roku szkolnego oraz ocen z egzaminu. Uczniowie mogą wybrać zdawanie tylko jednego egzaminu (pod koniec roku 11, w wieku 16 lat) lub dwóch egzaminów (pod koniec roku 10 i 11). Poziom, według którego oceniane są osiągnięcia dzieci (a także rezultat konieczny w celu kontynuacji nauki w szkołach wyższych), to co najmniej 5 egzaminów GCSE z ocenami od A* do C, w tym matematyka oraz język angielski.

Jakie opcje GCSE są dostępne?

Pod koniec Etapu Kluczowego 3 w klasie 9, uczniowie dokonują wyboru przedmiotów, które chcieliby zdawać podczas egzaminów GCSE. Ważne jest, aby wybór przedmiotów poprzedzony został rozważnym rozpatrzeniem dostępnych opcji. Przed dokonaniem ostatecznego wyboru uczniowie powinni porozmawiać z rodzicami, nauczycielami oraz doradcami zawodowymi (careers' adviser), szczególnie jeśli rozważają dalszą karierę w określonym zawodzie. Okres nauki do egzaminów GCSE to klasy 10 i 11, ale na ten okres szkoły opracowują zazwyczaj specjalny program studiów.

Co to takiego edukacja "Post 16"?

Wraz z zakończeniem nauki w klasie 11, uczniowie mogą podjąć decyzję o zakończeniu edukacji szkolnej lub jej kontynuacji. W niektórych bristolskich szkołach nauka kończy się na poziomie klasy 11.

Kontynuacja nauki w klasach 12 oraz 13 będzie się wtedy wiązać z przeniesieniem uczniów do innej lokalnej szkoły. Kolejne alternatywy to wybór dalszej nauki w szkole wyższej (college), podjęcie pracy zawodowej ze szkoleniem lub całkowita przerwa w edukacji. Uczniowie mogą wybrać naukę w kierunku egzaminów GCSE dla zaawansowanych (tzw. 'A' levels – odpowiednik polskiej matury) lub ogólnych kwalifikacji zawodowych (General National Vocational Qualifications – GNVQ). Kolejny krok to kontynuacja nauki na poziomie uniwersyteckim.

Do egzaminów 'A' levels oraz GNVQ można również przygotować się uczęszczając do szkoły wyższej (college), od 16 roku życia. Przyjęcie na kurs zależeć będzie od przedmiotów zdawanych podczas egzaminów GCSE lub egzaminu wstępnego. Lista dostępnych kursów wraz z warunkami przyjęć publikowana jest przez każdą szkołę wyższą. **Jedyną szkołą wyższą działającą w Bristolu jest City of Bristol College.** Dane kontaktowe:

City of Bristol College
St George's Road
Bristol BS1 5UA
Tel: 0117 904 5000
Faks: 0117 312 5050
www.cityofbristol.ac.uk

Uczniom, którzy ukończywszy 16 lat zdecydowali się na dalszą naukę, przysługiwać może stypendium **School Maintenance Allowance**, wspomagające koszty związane ze studiami w szkole wyższej. Poziom stypendium zależy od dochodów rodziny. Podanie o przyznanie takiej pomocy musi zostać złożone przed wrześniem w roku, w którym uczeń rozpocznie naukę w klasie 11. Formularze dostępne są z:

Awards Section,
PO Box 1111,
College House,
College Green,
Bristol, BS99 2EZ
Tel: 0117 903 6666

Dzienniczek ucznia oraz wywiadówki

Wszystkie szkoły prowadzące nauczanie początkowe mają obowiązek zapewnienia pisemnych sprawozdań z postępów dziecka w nauce, przedstawionych w oparciu o skalę ocen oraz osiągnięcia wymagane pod koniec etapów kluczowych. Na życzenie rodziców szkoła zobowiązana jest przedstawić kopię wykazów ocen nauczania początkowego w skali całej szkoły, które zgłaszane są do Lokalnych Władz Oświatowych. Szkoły muszą również zapewnić rodzicom możliwość przedyskutowania zgłaszanych wyników. Raz w roku rodzice otrzymują również pisemny raport zawierający opis postępów ucznia w przedmiotach Programu Nauczania, frekwencję oraz zwięzłe sprawozdanie na temat ogólnych postępów dziecka. Rodzice otrzymują także wyniki testów **SATs**, jeśli dziecko kończy Etap Kluczowy 1, 2 lub 3. Szkoły mogą zapewnić tłumaczenia raportów na inne języki, ale muszą zostać poinformowane o tym wymogu z odpowiednim wyprzedzeniem.

Jeśli raport zawiera informacje, których nie rozumiesz, powinieneś wyjaśnić to w rozmowie z nauczycielem dziecka lub dyrektorem szkoły.

Przynajmniej raz w ciągu roku szkolnego rodzice zostają zaproszeni na wywiadówkę w celu przedyskutowania wyników i postępów dziecka. Spotkania z rodzicami dostarczają okazji na sprawdzenie jak dziecko radzi sobie w szkole. Rodzice mają wyznaczoną godzinę spotkania, które zazwyczaj nie trwa dłużej niż 10 minut (nauczyciel spotyka się w tym dniu z rodzicami wszystkich dzieci). Podczas wywiadówki rodzice mają możliwość przejrzania zeszytów oraz prac dziecka. Na prośbę rodzica w zebraniu może uczestniczyć tłumacz (także osoba przyprowadzona przez rodzica) lub dwujęzyczny pracownik szkoły. Jeżeli w trakcie wywiadówki wymagana jest pomoc tłumacza, należy poinformować o tym szkołę z wystarczającym wyprzedzeniem. Jeśli niepokoi cię jakikolwiek aspekt nauki szkolnej twojego dziecka, nie musisz czekać do zebrania z rodzicami. Skontaktuj się ze szkołą i umów się na spotkanie z nauczycielem lub dyrektorem szkoły.

Ważne jest, aby rodzice brali udział w wywiadówkach, gdyż dostarczają one okazji do przedyskutowania i podjęcia decyzji dotyczących przyszłych opcji edukacji dziecka. Jeśli nie jesteś w stanie przybyć na wyznaczone spotkanie z nauczycielem ze względu na zobowiązania zawodowe lub problemy z opieką nad dziećmi – zorganizuj spotkanie w bardziej dogodnym terminie.

Kto zajmuje się czym w szkole?

Każda szkoła zarządzana jest przez **zarząd (board of governors)**, ustanawiany lub wybierany przez społeczność szkolną. Zarząd odpowiedzialny jest za właściwe prowadzenie szkoły. Wśród członków zarządu znajdują się także rodzice wybrani przez pozostałych rodziców. Ty również możesz rozważyć możliwość kandydowania do zarządu. Dalsze informacje na ten temat:

Governors' Development Service
Bristol Education Centre
Sheridan Road
Horfield
Bristol BS7 OPU
Tel: 0117 903 1396 Faks: 0117 903 1289
email: gds@bristol.gov.uk

Dyrektor Szkoły (Headteacher) jest odpowiedzialny za sprawne funkcjonowanie szkoły na porządku dziennym.

Nauczyciel (class teacher) uczy oraz zajmuje się uczniami.

Koordinator ds Nauczania Specjalnego (Special Education Needs Coordinator - SENCo) współpracuje z nauczycielami, opracowując pomoc dla dzieci ze "specjalnymi" potrzebami nauczania lub mającymi problemy z zachowaniem.

Nauczyciel muzyki (music teacher) może prowadzić w szkole specjalistyczne lekcje gry na instrumentach. Za lekcje takie pobierane są zazwyczaj opłaty od rodziców dziecka.

Osoba sprawująca nadzór w czasie posiłków (School Meals Supervisory Assistants - SMSA) opiekuje się dziećmi podczas przerwy na lunch. Kobiety sprawujące tę rolę czasami określa się również mianem "dinner ladies".

Woźny / szkolny konserwator (caretaker / premises manager) jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo oraz opiekę nad budynkami oraz terenem należącym do szkoły.

Wraz z nauczycielem w klasie pracować mogą również **Asystenci Nauczyciela** (Teaching Assistant – TA lub Learning Support Assistant – LSA). Niektórzy z TA posługują się językami obcymi, które reprezentowane są w szkole.

Sekretarka (school secretary) pracuje w szkolnej kancelarii i jest w stanie odpowiedzieć na większość pytań rodziców. Zajmuje się również nadzorem nad dokumentacją gromadzoną w szkole, zapewniając jej zgodność z wymaganiami. Pomaga dyrektorowi w prowadzeniu spraw finansowych szkoły oraz codziennym zarządzaniu szkołą.

Niektórzy **rodzice** oferują swoją **ochotniczą pomoc** w czasie zajęć klasowych lub angażują się w inne działania, w celu zebrania funduszy na potrzeby szkoły.

Mentor (learning mentors) zapewnia usługi dla nauczycieli oraz personelu szkolnego, w sprawach potrzeb dzieci, które wymagają szczególnej pomocy w pokonywaniu trudności w nauce. Pracują oni zarówno w szkole, jak i poza nią, zapewniając tej grupie szansę pełnego wykorzystania swoich możliwości. Chociaż mentorzy pracują z szeroką rzeszą uczniów, pierwszeństwo mają ci, którzy najbardziej potrzebują pomocy (zwłaszcza uczniowie z wieloma problemami). Aspekty pracy mentorów są bardzo różne, pracują oni zarówno z uczniami mającymi problemy z punktualnością, frekwencją, agresją i przemocą szkolną. Zajmują się również problemami wychowawczymi, a także pracą z uczniami uzdolnionymi, którzy odczuwają czasowe trudności.

W szkole mogą również pracować osoby z zewnętrznych organizacji, takich jak Connexions, która zapewnia **Doradców Osobistych** (Personal Advisors) udzielających porad zawodowych. Szkoły mogą także korzystać z usług pracowników innych zewnętrznych instytucji i agencji w celu poprawy zachowania lub usprawnienia współpracy z rodzicami i opiekunami uczniów np. Parent Partnership Co-ordinators, Education Welfare Officers, Inclusion Workers itd.

Czy szkoły zapewniają pomoc dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi?

Dla dzieci, u których stwierdzono **specjalne potrzeby kształcenia** dostępna jest dodatkowa pomoc w szkole w zakresie:

- Wszystkich obszarów nauki objętych programem nauczania
- Zaprzyjaźniania się oraz stosunków z innymi
- Dobrego zachowania w szkole
- Organizacją własnych potrzeb
- Spełnienia różnych potrzeb sensorycznych, mogących mieć wpływ na edukację dziecka (np. głuchota, upośledzenie słuchu lub wzroku, potrzeby fizyczne itp.)

Szkoły powinny pomóc wszystkim dzieciom w przezwyciężeniu jakichkolwiek trudności w nauce.

Co zrobić jeśli obawiasz się, że twoje dziecko ma trudności?

Jeśli twoje dziecko nie rozpoczęło jeszcze nauki szkolnej, powinieneś porozmawiać na ten temat z lekarzem lub inspektorem zdrowia (health visitor). Jeśli dziecko uczęszcza już do przedszkola lub szkoły, powinieneś zwrócić się do nauczyciela lub szkolnego koordynatora ds specjalnego nauczania (SENCo). Osoby te będą w stanie wyjaśnić procedurę postępowania. Szkoła opracuje specjalne cele oraz Indywidualny Plan Nauczania (Individual Education Plan, IEP) dla dziecka. Szkoła może również wystąpić o przyznanie profesjonalnej pomocy oraz zorganizować oficjalne badanie możliwości dziecka. Jeśli postępy w nauce dziecka są nadal powodem do zaniepokojenia, szkoła może wystąpić o orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (Statement of Special Educational Needs, SEN). Takie orzeczenie zapewnia dodatkową pomoc, budżet lub ewentualnie sugestię przeniesienia dziecka do szkoły specjalnej albo specjalistycznego oddziału w szkole integracyjnej, który dysponuje właściwymi zasobami.

Bezpłatna ulotka informacyjna "**Specjalne Potrzeby Edukacyjne – przewodnik dla rodziców i opiekunów**" ("Special Educational Needs – a guide for parents and carers") zawiera szczegółowe definicje specjalnych potrzeb oraz procesu ich ustalania. Jest ona dostępna w języku angielskim oraz innych językach bezpośrednio z Działu Edukacji i Przesposobienia Zawodowego (Department for Education and Skills, DfES).

Telefon: 0207 925 6359

Linia Pomocy: 0845 603 3360

Area 2T Sanctuary Buildings Great Smith St London SW1P 3BT

dfes@prolog.uk.com www.dfes.gov.uk/sen

Jeśli twoje dziecko ma trudności w nauce, problemy z zachowaniem lub zaburzenia rozwoju emocjonalnego powinieneś również rozważyć kontakt z bristolskim oddziałem Special Educational Needs Service. Możesz wystąpić także o przeprowadzenie oceny i orzeczenia specjalnych wymagań edukacyjnych twojego dziecka. W tym celu zadzwoń pod numer telefonu **0117 922 3700**, gdzie skierowany zostaniesz do właściwego działu.

Dalsze informacje na temat Special Educational Needs (SEN) w Bristol można uzyskać w oddziale:

Special Educational Needs Section P.O. Box 57 Council House College Green Bristol BS99 7EB

Tel: 0117 922 3700

Faks: 0117 903 7738

Jeśli chciałbyś uzyskać dodatkową, niezależną poradę na dowolnym etapie procesu orzekania specjalnych wymagań edukacyjnych (SEN) lub gdy niepokoi cię sposób, w jaki szkoła spełnia wymagania twojego dziecka, skontaktuj się z organizacją Parent Partnership Service. W Bristolu działa ona pod nazwą Supportive Parents (SPSC):

Supportive Parents for Special Children 3rd Floor Royal Oak House Royal Oak Avenue Bristol BS1 4GB

Informacje oraz pomoc: 0117 989 7725

Sprawy administracyjne oraz faks: 0117 989 7724

email: mail@supportiveparents.org.uk

Jeśli chciałbyś uzyskać dalsze informacje na temat świadczeń dla dziecka niepełnosprawnego lub mającego specjalne potrzeby edukacyjne, dostępna jest darmowa broszura "Find it Out" (Dowiedz się), którą można uzyskać z:

Equalities and Inclusion Team

Children and Young People's Services. Tel: 0117 353 3304

email: ellequalities.team@bristol.gov.uk

Rodzice powinni czynnie uczestniczyć w podejmowaniu decyzji dotyczących edukacji ich dzieci, a jakiegokolwiek powody do zaniepokojenia powinny być rozważane z ich udziałem.

Jaka pomoc dostępna jest dla nowoprzybyłych dzieci?

Większość dzieci pochodzących z innych krajów bardzo szybko przywyknie do nowego środowiska i świetnie poradzi sobie w szkole.

Organizacja **Ethnic Minority Achievement Service (EMAS)** jest w stanie zapewnić dodatkową pomoc dla szkół, w których uczą się dzieci pochodzące z innych krajów. Pomoc w nauczaniu dostępna jest dla: dzieci, dla których angielski nie jest językiem ojczystym (English as Additional Language – EAL); dzieci z mniejszości narodowych i grup etnicznych osiągających wyniki poniżej swoich możliwości; dzieci osób ubiegających się o azyl polityczny lub status uchodźcy. EMAS finansowany jest przez rząd (Dział Edukacji i Przesposobienia Zawodowego, DfES), poprzez subwencję Ethnic Minority Achievement Grant (**EMAG**).

Pomoc taką otrzymuje obecnie około 60 szkół w Bristolu, a kierowana jest ona głównie na wspomaganie nauczania uczniów pochodzących z czarnoskórych mniejszości etnicznych oraz innych mniejszości narodowych.

Po rozpoczęciu nauki przez twoje dziecko (lub gdy istnieją powody do zaniepokojenia), szkoła zwróci się do **EMAS** z prośbą o zorganizowanie wizyty oceniającej. W trakcie takiej wizyty prowadzone są rozmowy z rodzicami dziecka, nauczycielem(ami), a także zajęcia praktyczne z dzieckiem. Jeśli to konieczne, spotkania odbywają się w obecności tłumacza. Nauczyciel **EMAS** poznaje pochodzenie dziecka, otrzymane do tej pory wykształcenie oraz ocenia poziom znajomości języka angielskiego. Na tej podstawie EMAS doradza szkole, w jaki sposób pomóc uczniowi w przyswojeniu języka oraz asymilacji w nowym środowisku.

Nauczyciele EMAS współpracują z niektórymi szkołami regularnie przez cały rok szkolny. Jeśli w wybranej przez siebie szkole pracuje nauczyciel EMAS, zorganizuje on/ona spotkanie z tobą w przeciągu pierwszych kilku tygodniu od rozpoczęcia nauki przez twoje dziecko. Jeśli to konieczne, spróbuje również zorganizować pomoc tłumacza. Z EMAS można kontaktować się pod numerem telefonu: **0117 903 1365**.

W ramach EMAS pracuje również zespół Induction and Assessment Team, który organizuje dwutygodniowe kursy inauguracyjne mające na celu pomoc nowoprzybyłym dzieciom i ich rodzinom (również ubiegającym się o azyl polityczny). Pomoc obejmuje m.in. zajęcia z języka angielskiego oraz przedmioty z zakresu krajowego programu nauczania. Kontakt z zespołem:

Woodward Community Resource Centre
Alexandra Park, Fishponds
Bristol BS16 2BG
Tel: 0117 353 3296 lub Faks: 0117 353 3301
Email eiata@bristol.gov.uk

Jaka pomoc dostępna jest dla koczowników lub Cyganów?

W bristolskich Lokalnych Władzach Oświatowych istnieje specyficzny oddział ACTES - Avon Consortium for Traveller Education Services, zajmujący się pomocą oświatową dla koczowników oraz Cyganów. Oddział ten może przeprowadzać ocenę uczniów, zapewnić materiały szkolne oraz kontaktować się z rodziną ucznia. Zapewnia on również pakiety do nauczania na odległość oraz współpracuje ze szkołą. Dane kontaktowe ACTES:

Avon Consortium for Traveller Education Service
Charborough Road
Filton
Bristol BS34 7RA
Tel: 01454 862620
www.southglos.gov.uk/traveller_ed

Rozdział 3

Pozostałe ważne kwestie

Frekwencja w szkole

Po rozpoczęciu nauki szkolnej przez dziecko, do obowiązków rodzica/opiekuna należy zapewnienie, że uczęszcza ono do szkoły każdego dnia zajęć i przybywa na zajęcia punktualnie. Obowiązek obecności jest ustalony przez prawo i musi być przestrzegany, chyba że dziecko nie może pojawić się w szkole ze względu na nieuniknione przyczyny (co zazwyczaj oznacza chorobę uniemożliwiającą obecność).

Szkoła rejestruje nieobecności dziecka jako **usprawiedliwione** – gdy absencja spowodowana jest przez akceptowalne powody, lub **nieusprawiedliwione** – jeśli szkoła nie jest usatysfakcjonowana wyjaśnieniem powodu nieobecności. W **pierwszym dniu** nieobecności dziecka rodzice/opiekunowie powinni skontaktować się telefonicznie ze szkołą lub przesłać notatkę wyjaśniającą przyczynę absencji.

Dane rodziców dzieci, które mają ponad 20 nieusprawiedliwionych nieobecności w okresie 10 tygodni mogą zostać przekazane Kuratorium Oświaty i Wychowania (EWS), w celu rozpatrzenia ustawowej kary grzywny dla rodziców. Rodzice dzieci, które nadal osiągają wysoki poziom nieusprawiedliwionych nieobecności mogą zostać pozwani do sądu za niespełnianie wymogu regularnej obecności dziecka w szkole, co może skończyć się nawet wyrokiem w więzieniu.

Jeśli przeprowadzisz się do innej dzielnicy, poinformuj o tym szkołę twojego dziecka. Jeśli masz jakiegokolwiek pytania dotyczące obecności w szkole, skontaktuj się z Education Welfare Service

Numer telefonu **0117 903 1660** (w sprawach uczniów szkół podstawowych i średnich w południowych oraz południowo-centralnych rejonach Bristolu)
Numer telefonu **0117 903 1353** (w sprawach uczniów szkół podstawowych i średnich w północnych oraz północno-centralnych rejonach Bristolu)

Prześladowanie, zastraszanie w szkole (bullying)

Wszystkie szkoły powinny mieć opracowaną politykę dotyczącą postępowania w sytuacjach prześladowania, zastraszania dziecka w szkole. Jeśli twoje dziecko jest zastraszane, powinieneś bezzwłocznie porozmawiać o tym z nauczycielem.

Jeśli twoje dziecko spotyka się z jakimikolwiek objawami dyskryminacji wynikającej z pochodzenia lub koloru skóry, powinieneś również natychmiast powiadomić o tym szkołę. Konieczne będzie wypełnienie specjalnego formularza, przeprowadzenie dochodzenia oraz podjęcie odpowiednich akcji w celu rozwiązania problemu.

Ulotka wyjaśniająca twoje prawa dostępna jest w wielu językach:

Race Equality Officer Tel: 0117 353 3308

można ją również znaleźć na stronach internetowych

<http://www.bristol-cyps.org.uk/services/eit/incidents.html>

Czy przekonania religijne mojego dziecka zostaną uszanowane?

Wierzenia religijne twojego dziecka powinny być szanowane w każdej szkole, do której uczęszcza. Religia nauczana w większości szkół społecznych powinna przedstawić aspekty wszystkich głównych wyznań.

Wszystkie dzieci biorą zazwyczaj udział w lekcjach religii oraz apelach, ale rodzice mają prawo do zwolnienia dzieci z udziału w tych zajęciach. W tym celu konieczna jest rozmowa z dyrektorem szkoły.

Zawieszenie w prawach ucznia (exclusion)

Zawieszenie w prawach ucznia oznacza, że twoje dziecko nie może uczęszczać do szkoły ze względu na złe zachowanie. Zawieszenia w prawach ucznia może dokonać tylko dyrektor szkoły.

Istnieją dwa rodzaje zawieszenia:

Zawieszenie okresowe. Jest to zazwyczaj zawieszenie na krótki okres czasu, w tym także na czas przerwy na lunch. Uczeń musi wrócić do szkoły po upływie terminu zawieszenia. W przypadku, gdy zawieszenie obejmuje okres dłuższy niż jeden dzień, szkoła zadaje pracę domową i ocenia ją po oddaniu. Obecne prawo pozwala dyrektorowi szkoły na zawieszenie ucznia na maksymalnie 45 dni szkolnych w każdym roku szkolnym.

Zawieszenie trwałe. Równoznaczne z wydaleniem ucznia. Ten rodzaj zawieszenia oznacza, że uczeń nie może powrócić do szkoły, chyba że został ponownie przyjęty przez zarząd lub w trakcie odwołania od pierwotnej decyzji. Jeśli uczeń został wydalony ze szkoły na Lokalnych Władzach Oświatowych spoczywa obowiązek zapewnienia odpowiedniego kształcenia. Obowiązek ten może zostać spełniony poprzez przyjęcie ucznia do innej szkoły, poprzez nauczanie w Oddziale Pupil Referral Unit lub przez naukę w domu (nauczanie indywidualne). Dalsze informacje na temat Oddziałów Pupil Referral Units podane są poniżej.

Jeśli twoje dziecko zostało wydalone ze szkoły, masz prawo odwołać się od tej decyzji do zarządu szkoły. Jeśli zarząd podtrzyma decyzję szkoły, rodzicom przysługuje prawo do odwołania się w trybie Odwołania Niezależnego (Independent Appeal). Szczegółowe informacje na temat procedury zawieszenia w prawach ucznia dostępne są w każdej szkole.

Co to jest PRU (Pupil Referral Unit)?

Pupil Referral Unit to rodzaj szkoły powołanej oraz prowadzonej przez lokalne władze oświatowe w celu zapewnienia właściwej edukacji dzieci w wieku szkolnym, które nie uzyskiwałyby nauki w inny sposób. Jednostki te koncentrują się przede wszystkim na pracy z uczniami mającymi problemy, dążąc do ponownego wdrożenia ich do szkół integracyjnych. Wśród uczniów PRU mogą się znaleźć nastoletnie matki, uczniowie wydalenieni ze szkół, uczniowie z fobiami szkolnymi, dzieci chore itp.

Zdrowie oraz higiena w szkołach

Po przyjeździe do Wielkiej Brytanii konieczna jest rejestracja dziecka w lokalnej przychodni. Rodzice proszeni są o dostarczenie szkole pełnej historii medycznej dziecka.

W szkole pracuje Pielęgniarka Szkolna, która współpracuje z rodzicami, nauczycielami, dziećmi i ich rodzinami oferując pomoc oraz poradę przy zaburzeniach emocjonalnych, problemach z zachowaniem oraz rozwojem fizycznym. Po przyjęciu do szkoły dziecko będzie miało możliwość przebadania wzroku, pomiaru wzrostu i wagi. Do przeprowadzenia tych badań wymagana jest zgoda rodziców, którzy poinformowani zostaną również o ich wynikach.

W szkołach średnich pielęgniarka prowadzi również regularne, poufne sesje.

Wskazane jest, aby twoje dziecko zgłaszało się na regularne przeglądy u dentysty rodzinnego. Lekarze okuliści badają wzrok dzieci bezpłatnie.

Dalsze informacje pod numerem telefonu: 0117 957 3206 (oddział NHS na północny Bristol)

The Haven – całościowe badanie zdrowia dla osób nowoprzybyłych, ubiegających się o azyl polityczny. Montpelier Health Clinic, fundowane przez PCT. **Kontakt przez Ginny Burdiss lub Dr Liz Murphy pod numerem telefonu 0117 942 6811.**

Dzieci pozostające “pod opieką” lokalnych władz (Looked After Children)

Wszystkie szkoły powinny mieć opracowaną procedurę, a także wyznaczonego nauczyciela odpowiedzialnego za dzieci znajdujące się “pod opieką” lokalnych władz, z którym osoby zajmujące się takimi dziećmi powinny się kontaktować. Jeśli zajmujesz się dzieckiem pozostającym “pod opieką” lokalnych władz, powinieneś przedstawić się wyznaczonemu nauczycielowi. Organizacja ECLAS oferuje specyficzne usługi wspomagające potrzeby edukacyjne tej grupy dzieci:

Education of Looked After Children Service

1B Amercombe Walk

Stockwood

Bristol BS14 8AN

Tel: 0117 377 3056

Faks: 0117 377 3061

W jaki sposób mogę pomóc mojemu dziecku w nauce języka angielskiego?

Jeśli język angielski jest językiem nowym dla twojego dziecka, ważne jest aby nadal mówiło również swoim językiem ojczystym. Pozwoli to na szybsze przyswojenie dodatkowego języka. Swojemu dziecku możesz pomóc prowadząc rozmowy w waszym pierwszym języku, opowiadając historie w obydwu językach oraz dyskutując na temat ich pracy szkolnej w języku ojczystym.

Wycieczki szkolne

Są to wyprawy o charakterze edukacyjnym, podczas których uczniowie przebywają poza szkołą. Wycieczki dostarczają dzieciom nie tylko okazji do dobrej zabawy, ale mają także charakter edukacyjny i nie są przerwą od zajęć szkolnych. Ważne jest, aby wszystkie listy otrzymane ze szkoły w sprawie wycieczek (formularze zgłoszeniowe itp.) zostały właściwie wypełnione i przesłane do szkoły. Dziecko nie będzie zabrane na wycieczkę szkolną bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna. Szkoła jest w stanie pomóc we właściwym wypełnieniu formularzy zgłoszeniowych. Rodzice dzieci są zazwyczaj proszeni o pokrycie części kosztów związanych z wycieczkami.

Jeśli szkoła planuje wycieczkę za granicę, dziecku potrzebny będzie paszport lub wiza. **Przed wyrażeniem zgody na udział dziecka w planowanej wycieczce rodzice muszą upewnić się, że dziecko posiada właściwe dokumenty (dotyczy to szczególnie posiadaczy paszportów spoza UK).**

Wyjazdy za granicę w czasie roku szkolnego

Zabierając dziecko na wakacje w czasie okresu zajęć szkolnych, ponosisz ryzyko utraty miejsca w szkole. Dni opuszczone przez dziecko liczyć się będą jako nieobecność. Wszyscy rodzice zachęceni są do organizowania wyjazdów wakacyjnych w czasie przerw międzyokresowych. Jeśli dziecko jest nieobecne w szkole, dyrektor musi znać przyczynę absencji. Powinieneś zapoznać się także z treścią polityki dotyczącej dłuższych pobytów za granicą, które opracowane są przez każdą szkołę. Jeśli wyjazdy wakacyjne w czasie okresów nauki wpływać będą niekorzystnie na postępy w nauce dziecka, szkoła może podjąć decyzję o skierowaniu twojej sprawy do oddziału Education Welfare Service.

Posiłki szkolne i specjalne wymagania dietetyczne

Szkoły zapewniają odpłatne posiłki dla dzieci w porze obiadowej (w czasie przerwy na lunch). Niektóre dzieci uprawnione są do bezpłatnych posiłków każdego dnia. Władze Oświatowe nie mają obowiązku zapewnienia mleka dla wszystkich dzieci, ale jeśli je zapewnią – jest ono bezpłatne dla dzieci uprawnionych do darmowych posiłków. Obecnie wiele szkół podstawowych oferuje dzieciom owoce każdego dnia nauki.

Jeśli twoje dziecko nie może jeść niektórych rodzajów pożywienia, musisz powiadomić o tym szkołę. W szkolnych stołówkach jest zawsze danie wegetariańskie, a na prośbę rodziców szkoły powinny zapewnić także posiłki **halal** (ze zwierząt ubitych zgodnie z prawem muzułmańskim). Jeśli twoje dziecko ma specjalne wymagania dietetyczne, powinieneś również powiadomić o tym szkołę. Wiele dzieci przynosi do szkoły pakowany lunch, a także napoje, chociaż woda jest zazwyczaj zapewniona w szkołach.

Jeśli dzieci mają problemy podczas posiłków, osoby nadzorujące uczniów w czasie lunchu, tzw. SMSAs (School Meals Supervisory Assistants) pomogą je rozwiązać. Osoby te są pracownikami szkoły.

Dzieci, które jedzą posiłki w szkolnej stołówce powinny umieć posługiwać się łyżką, nożem i widelcem. Jeśli twoje dziecko potrzebuje pomocy przy jedzeniu powinieneś poinformować o tym szkołę.

Czy moje dziecko ma prawo do bezpłatnych posiłków szkolnych?

Do bezpłatnych posiłków szkolnych uprawnione są dzieci rodziców, którzy otrzymują:

Zasiłek Income Support

Zasiłek dla osób poszukujących pracy (Income-based Job Seekers Allowance)

Pomoc wynikająca z Art. V1 Ustawy o Imigracji i Azylu Politycznym z roku 1999

Zasiłek Child Tax Credit, ale nie są uprawnieni do pobierania zasiłku Working Tax Credit

Roczny dochód (oszacowany przez Urząd Podatkowy) nie przekraczający £13,480

Dzieci, które same otrzymują zasiłek **Income Support** lub **Job Seekers Allowance** są również uprawnione do darmowych posiłków szkolnych.

Jeśli wydaje ci się, że twoje dziecko uprawnione jest do darmowych posiłków szkolnych, poproś szkołę o odpowiedni formularz lub skontaktuj się z sekcją Awards pod numerem telefonu **0117 903 7990**.

Mundurki szkolne

Szkoły w Bristolu mają różne zasady dotyczące mundurków szkolnych, dlatego też obowiązujące wymagania należy sprawdzić bezpośrednio ze szkołą. Wiele szkół ma odrębne stroje na zajęcia dydaktyczne oraz zajęcia wychowania fizycznego.

Jeśli twoje dziecko nosi specjalną odzież ze względu na swoje wyznanie, powinieneś porozmawiać o tym z dyrektorem szkoły. Tradycje i zwyczaje religijne powinny być szanowane we wszystkich szkołach. Fryzury uczniów powinny być schludne i uporządkowane, aby nie były przyczyną wypadków i nie ograniczały widoczności.

Noszenie biżuterii nie jest zazwyczaj dozwolone w szkołach. Jeśli dziecko nosi biżuterię ze względów religijnych, powinieneś porozmawiać o tym z dyrektorem szkoły. Noszenie zegarków oraz małych, punktowych kolczyków jest zazwyczaj dozwolone.

Kolczyki muszą być wyjęte podczas zajęć wychowania fizycznego, ze względu na bezpieczeństwo. Jeśli stanowi to problem, porozmawiaj z dyrektorem szkoły.

Szkolny plan nauczania obejmuje również naukę pływania. Jeśli chcesz, aby twoje dziecko zostało zwolnione z zajęć na basenie lub nosiło specjalny kostium, musisz porozmawiać o tym z dyrektorem szkoły. Zwyczaje religijne będą szanowane, a bezpieczeństwo dziecka jest gwarantowane.

Pomoc finansowa na zakup mundurka szkolnego (Essential Clothing Grant)

Pomoc finansowa na zakup mundurka szkolnego rozpatrywana jest w sposób indywidualny. Otrzymać ją mogą osoby pobierające zasiłek **Income Support** i spełniające jeden z następujących wymogów:

- I. Dom dotknięty został poważnym pożarem, kradzieżą lub powodzią
- II. Rodzina stała się bezdomna
- III. Dziecko cierpi na poważną przypadłość medyczną np. nadmierny wzrost, enurezję (mimowolne oddawanie moczu) lub problemy z wydalaniem
- IV. Żałoba w rodzinie – śmierć jednego z rodziców dziecka

Odpowiednie formularze dostępne są w oddziałach EWS podanych poniżej:

Education Welfare Service (North)
Bristol Education Centre
Sheridan Road
Horfield
Bristol BS7 0PU

Tel. 0117 9031354

Education Welfare Service (South)
Orchard House
Hengrove School
Petherton Gardens
Hengrove
Bristol BS14 9BF
Tel. 0117 9031660

Do składanego formularza należy dołączyć dokumentację potwierdzającą uprawnienie do zasiłku Income Support. Może to być zarówno aktualny list z agencji zasiłków DSS (Benefits Agency) lub fotokopia książeczki wypłat zasiłku Income Support.

Czy moje dziecko może być dowożone do szkoły?

Tylko dzieci, u których stwierdzono potrzebę kształcenia specjalnego mogą być dowożone do szkoły na koszt Lokalnych Władz Oświatowych. Wymóg taki musi zostać zawarty w odpowiednim Orzeczeniu. W innych wypadkach dzieci dowożone są tylko wtedy, gdy najbliższej położona odpowiednia szkoła (o czym decydują Lokalne Władze) znajduje się w odległości ponad dwóch mil od miejsca zamieszkania (w przypadku dzieci poniżej 8 roku życia) lub ponad trzech mil (w przypadku uczniów w wieku od 8 do 16 lat). Jeśli dziecko uczęszcza do szkoły wyznaniowej, transport szkolny może być również dostępny. Szczegółowe informacje na temat transportu do szkoły można uzyskać kontaktując się z Passenger Services, pod numerem telefonu **0117 903 6331**

Jakie zajęcia organizowane są przed rozpoczęciem oraz po zakończeniu dnia szkolnego, a także w czasie wakacji szkolnych?

W wielu szkołach prowadzone są dodatkowe zajęcia w czasie przerwy na lunch lub po zakończeniu dnia nauki, trwające zazwyczaj godzinę. Są to zwykle zajęcia sportowe, teatralne, nauka sztuk pięknych, tańca, muzyki lub kluby odrabiania pracy domowej. Większość z dodatkowych zajęć wiąże się z opłatą. Niektóre szkoły prowadzą również tzw. poranne kluby śniadaniowe przed rozpoczęciem zajęć. O dodatkowych zajęciach prowadzonych w szkole twojego dziecka dowiesz się w sekretariacie.

Niektóre szkoły zapewniają także opiekę nad dziećmi przed oraz po zakończeniu zajęć szkolnych. Mogą to być zajęcia w klubach śniadaniowych, klubach odrabiania pracy domowej oraz innych klubach poszkolnych. Niektóre zajęcia mogą być odpłatne.

Jeśli jesteś pracującym rodzicem i musisz zorganizować opiekę nad dzieckiem po zakończeniu zajęć szkolnych lub w czasie wakacji, możliwe jest znalezienie zorganizowanych zajęć po rozsądnych cenach. Informacje na temat dostępnych miejsc oraz procedury zgłaszania można uzyskać z organizacji BAND (Bristol Association of Neighbourhood Day-care) pod numerem telefonu **0117 954 2128** lub z **Działu Informacji dotyczących Dzieci (Children's Information Service)** pod numerem **0845 129 7217**

**Linia pomocy czynna jest w godzinach:
od 8.00 do 16.00 w poniedziałki i piątki
od 8.00 do 20.00 we wtorki, środy i czwartki**

Odpowiedzialność za twoje dziecko/dzieci przed rozpoczęciem dnia szkolnego oraz po jego zakończeniu spoczywa na tobie. Jeśli potrzebujesz kogoś, kto może zająć się twoim dzieckiem przed oraz po zajęciach szkolnych (np. opiekunkę do dzieci), zasięgnij porady **Children's Information Service** (numer telefonu podany powyżej). Dostępne są usługi tłumacza.

Czy moje dziecko będzie mogło uczyć się gry na instrumencie w szkole?

Nauczyciele muzyki **Bristol Music Service** odwiedzają szkoły oferując możliwość nauki gry na wielu instrumentach. Zajęcia odbywają się w grupach cztero-osobowych lub mniejszych. Lekcje gry na instrumencie oraz jakiegokolwiek związane z nimi egzaminy są odpłatne. Jeśli jesteś zainteresowany lekcjami gry dla dziecka, skontaktuj się z sekretariatem szkoły. Wiele szkół oferuje możliwość wzięcia udziału w koncertach muzycznych.

Co to jest doświadczenie zawodowe?

Doświadczenie zawodowe to staż, podczas którego student wykonuje zestaw czynności i obowiązków, w sytuacji bardzo podobnej do faktycznego zatrudnienia w danej instytucji, ale z naciskiem na aspekt poznawczy i szkoleniowy.

Rekomendacja Ministerstwa Edukacji zachęca młodych studentów do spędzenia dwóch tygodni na stażu zawodowym podczas dwóch ostatnich lat nauki w szkole. Pozwoli to na lepsze przygotowanie młodych ludzi do późniejszej pracy zawodowej. Szkoła średnia, do której uczęszcza twoje dziecko, zapewni dalsze informacje dotyczące doświadczenia zawodowego, gdy nadejdzie na nie czas.

Czy rodzice mogą zaangażować się w życie szkoły?

Jeśli dysponujesz czasem pozwalającym na bezpośrednie zaangażowanie się w życie szkoły, masz do tego dużo możliwości. Na przykład:

Komitet Rodzicielski (The Parent/Teacher Association, PTA) lub Związek Przyjaciół Szkoły

Jeśli w szkole twojego dziecka działa Komitet Rodzicielski, Związek Przyjaciół Szkoły lub Związek Rodziców, działalność w nim może stanowić znakomity sposób na aktywne włączenie się w życie szkoły oraz poznanie innych rodziców. Niektóre Komitety zajmują się zbieraniem środków finansowych na potrzeby szkoły, inne dyskutują sprawy związane z codziennym prowadzeniem i zarządzaniem szkołą.

Członek Zarządu Szkoły

Pełnienie funkcji w zarządzie szkoły może być dobrym sposobem na poznanie, a także wpływanie na politykę oraz zasady panujące w szkole twojego dziecka. Do funkcji tej musisz zostać wybrany przez pozostałych rodziców. W sekretariacie szkoły dowiesz się, w jaki sposób możesz zaangażować się w działalność zarządu. Możesz również zadzwonić na numer telefonu 0117 903 1396, napisać na adres gds@bristol.gov.uk lub odwiedzić strony internetowe <http://www.bristol-cyps.org.uk/services/gds/gds.html>.

Dla członków zarządu pochodzących ze społeczności czarnoskórej lub innych mniejszości narodowych organizowane są specjalistyczne szkolenia.

Zaoferuj swoją własną wiedzę i doświadczenie

Porozmawiaj ze szkołą na temat chęci pomocy oraz umiejętności i wiedzy, którą posiadasz. Wiele szkół z radością przyjmuje pomoc rodziców, zarówno w klasie dziecka, jak i w całej szkole. Pomoc taka może być czasami zaliczona na potrzeby szkolnego planu nauczania, np. prezentacje lub pogawędki na tematy związane z religią, krajem pochodzenia itp.

Porozmawiaj ze szkołą na temat sposobu, w jaki mógłbyś pomóc.

Czego dotyczą Umowy Pomiędzy Szkołą a Domem (Home-School Agreements)?

Umowy Home-School Agreements dotyczą bliskiej współpracy pomiędzy szkołą, a rodzicami. Możesz zostać poproszony o podpisanie umowy, która zobowiąże cię do odpowiedzialności za spełnienie potrzeb dziecka w czasie edukacji szkolnej. Dyrektor szkoły w takiej umowie zobowiąże się zapewnić dziecku szerokie możliwości do nauki oraz osiągnięcia najlepszych wyników osobistych. Twoje dziecko może samo podjąć się spełnienia swoich obowiązków. Rodzice nie muszą podpisać takiego dokumentu.

Problemy, skargi i zażalenia

W takich przypadkach możesz odwiedzić szkołę osobiście i poprosić o spotkanie z dyrektorem, nauczycielem lub wychowawcą klasy. Ważne jest, aby kontakt z wychowawcą klasy twojego dziecka nawiązany został tak szybko, jak to tylko możliwe. Wskazane jest utrzymywanie regularnych kontaktów ze szkołą w okresie, w którym dziecko przyzwyczaja się do nowego otoczenia i obowiązków. Spotkanie można zazwyczaj umówić dzwoniąc do szkoły lub podczas osobistej wizyty w ciągu dnia. Jeśli spotkanie nie jest możliwe, możesz wysłać do szkoły list. Niektóre szkoły prowadzą specjalne dzienniczki lub zeszyty prac domowych, w których rodzice mogą zapisywać wiadomości dla nauczycieli dziecka. Większość pojawiających się problemów można zazwyczaj rozwiązać poprzez bezpośrednią dyskusję z nauczycielem dziecka lub dyrektorem szkoły.

Jeśli zażalenie nie zostanie rozwiązane w sposób satysfakcjonujący, powinieneś rozważyć zwrócenie się do zarządu szkoły. Zarząd każdej szkoły posiada procedurę skarg i wniosków, która określa sposób oficjalnego składania zażaleń. Zapytaj, czy szkoła twojego dziecka ma takie procedury i poproś o ich kopię. W zależności od natury twojego zażalenia, zarząd szkoły może powołać specjalną komisję w celu rozważenia przedstawionego problemu.

Lokalne Władze Oświatowe (LA) muszą posiadać procedurę składania skarg i wniosków. Jeśli twoje zażalenie nie zostanie rozwiązane przez szkołę lub gdy nie jesteś zadowolony z ze sposobu, w jaki szkoła podchodzi do problemu, następnym krokiem jest zapoznanie się z procedurami Lokalnych Władz, na stronach:

http://www.bristol-cyps.org.uk/services/complaints_schools_x.html

lub poprzez kontakt z:

Peter Sas, CYPs Complaints Officer
Children and Young People's Services
Council House, College Green, Bristol, BS1 5TR
Tel: 0117 903 6950
email: cypscomplaints@bristol.gov.uk

Ostatecznie, jeśli jesteś przekonany, że zarówno zarząd szkoły, jak i Lokalne Władze działają w sposób "nierozsądny", możesz złożyć zażalenie do Sekretarza Stanu w Dziale Edukacji i Przesposobienia Zawodowego (DfES).

Rozdział 4

Informacje dodatkowe

Etapy Kluczowe (Key Stages) w systemie oświaty

Etap Kluczowy to kilkuletni okres w edukacji szkolnej twojego dziecka.

Etap Kluczowy 1 (Key Stage 1) obejmuje wiek 5-7 lat

Okres ten rozpoczyna się wraz z osiągnięciem przez dziecko obowiązkowego wieku szkolnego. Kończy się wraz z zakończeniem roku szkolnego, w którym większość uczniów w klasie dziecka osiągnie wiek 7 lat.

Etap Kluczowy 2 (Key Stage 2) obejmuje wiek 7-11 lat

Okres ten rozpoczyna się wraz z początkiem roku szkolnego, w którym większość uczniów osiągnie wiek ośmiu lat. Kończy się wraz z końcem roku, w którym większość uczniów osiągnie wiek 11 lat.

Etap Kluczowy 3 (Key Stage 3) obejmuje wiek 11-14 lat

Okres ten rozpoczyna się wraz z początkiem roku szkolnego, w którym większość uczniów osiągnie wiek 12 lat. Kończy się wraz z końcem roku, w którym większość uczniów osiągnie wiek 14 lat.

Etap Kluczowy 4 (Key Stage 4) obejmuje wiek 14-16 lat

Okres ten rozpoczyna się wraz z początkiem roku szkolnego, w którym większość uczniów osiągnie wiek 15 lat. Kończy się wraz z końcem roku, w którym większość uczniów przestaje być objęta obowiązkiem nauczania.

Przedmioty Krajowego Programu Nauczania

Nauczanie Początkowe (Foundation Stage) – wiek 3 - 5 lat

Obszary nauczania w celu osiągnięcia założonych Celów Nauczania Początkowego:

Rozwój osobisty, socjalny i emocjonalny

Komunikatywność, język oraz umiejętność czytania i pisanania

Rozwój znajomości matematyki

Znajomość oraz zrozumienie świata

Rozwój fizyczny

Rozwój kreatywny

Cele nauczania początkowego określają zamierzone osiągnięcia uczniów pod koniec etapu nauczania. Każdy obszar nauczania posiada tzw. kamienie milowe, na drodze do osiągnięcia założonych celów nauczania początkowego.

Szkoły podstawowe: Etap Kluczowy 1 i 2 (wiek 7-11 lat)

Przedmioty, które nauczane są w szkołach podstawowych:

Matematyka
Język angielski
Nauki ścisłe
Projektowanie i technologia
Technologia Informatyczna (ICT/IT)
Historia
Geografia
Plastyka
Muzyka
Wychowanie fizyczne (WF)
Religioznawstwo

Szkoły Średnie:

Etap Kluczowy 3 (wiek 11-14 lat)

Wszystkie przedmioty z programu szkoły podstawowej oraz jeden współczesny język obcy.

Etap Kluczowy 4 (wiek 15-18 lat)

Przedmioty Krajowego Programu Nauczania na tym etapie nauki, to:

Język angielski
Matematyka
Nauki ścisłe
Wychowanie fizyczne
Technologia
Współczesny język obcy
Kursy zawodowe
Pozostałe przedmioty dowolne w zależności od preferencji ucznia.

Pomocne organizacje

Usługi dla Młodzieży (The Youth and Play Services)

Oddział Youth and Play Services działający w ramach Rady Miasta Bristol prowadzi bezpłatne projekty dla młodych ludzi, zarówno w Centrum Młodzieży, jak i wynajętych salach i obiektach. Zajęcia, organizowane dla młodzieży w wieku od 13 do 19 lat, prowadzone są w następujących rejonach miasta:

północny oraz centralny Bristol
Ashley
Avonmouth
Easton
Brentry & Henbury
Lawrence Weston
Lockleaze
Southmead

południowy oraz wschodni Bristol
Barton Hill & Lawrence Hill
Bedminster
Hillfields
Hartcliffe & Withywood
Knowle West
St Anne's

W każdym z wymienionych rejonów pracownicy Rady Miasta oraz ochotnicy organizują zajęcia dla młodzieży. Młodzi ludzie mogą wziąć udział w dowolnych zajęciach w dowolnym rejonie miasta.

Zespół organizuje również zajęcia dla młodszych dzieci, w wieku od 8 do 14 lat. Prowadzone są one w obrębie 4 głównych placów zabaw w następujących dzielnicach:

Easton (Felix Road)
Lockleaze
St Paul's
Southmead

Oprócz tego, dla tej samej grupy wiekowej organizowane są również ochotnicze zajęcia i zabawy na terenie całego miasta.

Szczegółowe informacje na temat tych projektów uzyskać można pod numerem telefonu **0117 3532277** lub faksu **0117 353 2288**

Connexions

Connexions to rządowa agencja oferująca usługi dla młodzieży w wieku od 13 do 19 lat. Oferowane usługi obejmują rozmowy, porady oraz zapewnienie dostępu do możliwości osobistego rozwoju dla tej grupy wiekowej. Organizacja ma na celu ułatwienie młodym ludziom wejścia w wiek dorosłości oraz przysposobienie do pracy zawodowej. Agencja oferuje praktyczną pomoc przy wybieraniu kursów oraz zawodów, w tym także dostęp do możliwości osobistego rozwoju poprzez sport, sztukę oraz działalność ochotniczą. Pracownicy są również w stanie zaoferować pomoc w problemach związanych z używaniem narkotyków, zdrowiem seksualnym oraz bezdomnością. **Osobiści Doradcy** (Personal Advisers) z organizacji Connexions współpracują z wieloma szkołami średnimi i wyższymi. W szkole uzyskasz informacje na temat sposobu, w jaki Connexions może pomóc twojemu dziecku. Z bristolskim oddziałem Connexions można skontaktować się telefonicznie pod numerem **0117 987 3700**.

Biblioteki w Bristolu

Biblioteki publiczne działają we wszystkich dzielnicach miasta, bezpłatnie oferując dzieciom i młodzieży miejsce do nauki oraz możliwość wypożyczenia książek.

W bibliotekach są również komputery przeznaczone do użytku publicznego. Możliwy jest dostęp do Internetu, a dzieci mogą bezpłatnie korzystać z drukarek. Godziny otwarcia różnią się pomiędzy oddziałami.

Lokalna biblioteka w dzielnicy	Adres	Numer telefonu
Avonmouth	Avonmouth Road BS119EN	0117 982 8872
Bedminster	East Street BSY4HY	0117 956 3452
Bishopsworth	Bishopsworth Road BS13 7LN	0117 964 2094
Cheltenham Rd	Cheltenham Rd BS6 5QX	0117 942 4160
Clifton	Princess Victoria Street BS8 4BX	0117 973 0315
Eastville	Muller Road BS5 6XP	0117 951 6014
Filwood	Fillwood Broadway BS4 1JN	0117 966 1671
Fishponds	Fishponds Road BS16 3UH	0117 965 368
Hartcliffe	Peterson Square BS13 OEE	0117 964 2353
Henbury	Crow Lane BS10 7DR	0117 950 1969
Henleaze	Northumbria Drive BS9 4HP	0117 962 2417
Hillfields	Summerleaze BS16 4HL	0117 965 3249
Horfield	Filton Avenue BS7 OBD	0117 969 2928
Knowle	Redcatch Road BS4 2EP	0117 977 6304
Lawrence Weston	Stile Acres BS11 0QA	0117 982 2432
Marksbury Rd	Marksbury Road BS3 5LG	0117 966 3144
Redland	Whiteladies Road BS8 2PY	0117 973 5985
Sea Mills	Sylvan Way BS9 2NA	0117 968 1532
Shirehampton	Station Road BS11 9TU	0117 982 2184

Southmead	Greystoke Avenue BS10 6AS	0117 950 7107
St George	Church Road BS5 9AL	0117 955 6277
Stockwood	Stockwood Road BS14 8PL	01275 837 623
Trinity Road	Trinity Road BS2 ONW	0117 955 6202
Westbury	Falcondale Road BS9 3JZ	0117 950 2527
Wick Road	Wick Road BS4 4HE	0117 977 6314
Mobile Library	c/o Bedminster Library	0117 963 7622

Czy w bibliotekach publicznych dostępne są książki dwujęzyczne?

W większości bibliotek dostępne są książki w językach obcych. Jeśli książka, której poszukujesz nie jest dostępna w lokalnej bibliotece, możesz spróbować zamówić ją w Bibliotece Głównej, korzystając z telefonu **0117 903 7216**. Możesz również zwrócić się do biblioteki z prośbą o zakupienie książek w twoim języku.

W jaki sposób mogę wspomóc naukę mojego dziecka?

Kopie ulotek informujących, w jaki sposób możesz pomóc w edukacji swojego dziecka dostępne są w wielu językach. Możesz zamówić je przez szkołę dziecka lub poprzez bezpośredni kontakt z Działem Edukacji i Przesposobienia Zawodowego (**DfES**) pod numerem telefonu **0845 602 2260**.

Przewodniki dla rodziców

Program nauczania w szkole podstawowej – Przewodnik dla rodziców
(A Parents' Guide to the primary school curriculum)

Program nauczania w szkole średniej – Przewodnik dla rodziców
(A Parents' Guide to the secondary school curriculum)

Matematyka w domu i w szkole
(Learning about Mathematics at Home and at School)

Filmy wideo:

Matematyka w domu i w szkole
(Mathematics at Home and at School)

Wspólne czytanie i pisanie: nauka w domu i w szkole
(Reading and Writing together: Learning at Home and at School)

Strony internetowe

Dział Edukacji i Przesposobienia Zawodowego (DfES) opracował użyteczne strony internetowe dla rodziców, zawierające pomocne informacje i zasoby edukacyjne. Na stronach dostępny jest również szeroki wachlarz ulotek informacyjnych publikowanych w 11 językach wspólnoty europejskiej.

Adres stron: **www.parentscentre.gov.uk**

Opcja “Wyszukiwania szkół” (**School Finder**) pozwala na znalezienie szkoły przy pomocy jej nazwy lub kodu pocztowego. Wyniki pozwalają na zapoznanie się z:

- rezultatami tabel rankingowych
- raportami Ofsted
- witryną internetową szkoły, jeśli szkoła ją posiada.

Sekcja “Miejsc warty odwiedzenia” (**Places to Go**) zawiera informacje o wydarzeniach i atrakcjach dla dzieci w okolicach miejsca twojego zamieszkania.

Strony zawierają również liczne linki do innych zasobów internetowych pomagających wspomóc rozwój dziecka.

Baza danych prowadzona przez Children’s Information Service, www.cisbristol.co.uk zawiera informacje o zajęciach oraz pomocy dostępnej dla dzieci i rodzin.

Strony agencji **Ethnic Minority Achievement Service** znajdują się na:

<http://www.bristol-cyps.org.uk/services/emas/home.html>

Witryna zawiera informacje i porady dotyczące pomocy dostępnej dla uczniów z mniejszości etnicznych. Umieszczane są na niej również informacje o lokalnych i krajowych wydarzeniach, które dotyczą kwestii mniejszości etnicznych. Wśród nich znaleźć można informacje o świętach religijnych, rocznice ważnych wydarzeń oraz postaci historycznych, a także informacje o targach książek.

Promowane są również projekty sprzeciwiające się rasizmowi, promujące równouprawnienie oraz różnice kulturowe społeczeństwa.

Zespół ds Równouprawnienia i Włączenia (Equalities and Inclusion Team) Lokalnych Władz publikuje strony internetowe nawiązujące do praw oraz polityki równouprawnienia rasowego, do których stosować się powinny wszystkie szkoły. Wśród poruszanych tematów znajdują się m.in. prześladowanie ze względu na pochodzenie, równouprawnienie na rynku pracy itp.

<http://www.bristol-cyps.org.uk/services/eit/eit.html>

Connexions prowadzi strony oferujące poufne porady dla młodzieży w wieku od 13 do 19 lat. Można tam znaleźć odpowiedzi na różne zagadnienia dotyczące młodych ludzi, w tym również te, które związane są z nauką. Z Connexions można kontaktować się telefonicznie pod numerem **0117 987 3700** lub przez strony internetowe www.connexions.gov.uk

Przydatne Adresy

Rada Miasta Bristol

Dział Usług dla Dzieci i Młodzieży (Children and Young People's Services)

Admissions Team

P0 Box 57

College House

College Green

Bristol

BS99 7EB

Tel: 0117 903 7694

Faks: 0117 903 7710

Awards Section

PO Box 1111

College House

College Green

Bristol BS99 2EZ

Tel: 0117 903 6666

Nauczanie Dzieci pozostających "pod opieką"

Education of Children Looked After Service

(Looked After Children Service)

1B Amercombe Walk

Stockwood

Bristol BS14 8AN

Tel: 0117 377 3056

Faks: 0117 377 3061

Education Welfare Service

Bristol South

Orchard House

Tel: 0117 903 1660 Faks: 0117 9031684

Bristol North

BEC

Tel: 0117 9031353 Faks: 0117 9311619

Ethnic Minority Achievement Service (EMAS)

Bristol Education Centre

Sheridan Road

Horfield

Bristol BS7 OPU

Tel: 0117 903 1365

Faks: 0117 931 1619

Equalities and Inclusion Team

Children and Young People's Services

Woodward Community Resource Centre

Alexandra Park, Fishponds

Bristol BS16 2BG

Tel: 0117 353 3304

Faks: 0117 3533301

EMAS Induction and Assessment Team

Woodward Community Resource Centre
Alexandra Park, Fishponds
Bristol BS16 2BG
Tel: 0117 353 3296
Faks: 0117 3533301

Special Educational Needs (SEN) Section

P0 Box 57
Council House,
College Green
Bristol
BS99 7EB
Tel: 0117 922 3700
Faks: 0117 903 7738

Poza oddziałami Rady Miasta**Asylum Seekers Team Manager (Adult Care)**

Social Services/Health
Tel: 0117 903 6672
email: sswla@bristol.gov.uk

Avon Consortium for Traveller Education Services (Traveller Education Service)

Charborough Road
Filton
Bristol BS34 7RA
Tel: 01454 862620
www.southglos.gov.uk/traveller_ed

Connexions

Connexions West of England
Floor 1, 4 Colston Avenue
Bristol BS1 4ST
Tel: 0117 987 3700
Fax: 0117 987 3701

Refugee Action

Unit 9, Hide Market,
West St, St. Philips
Bristol BS2 0BH
0117 941 5960

Adult Social Care

Tel: 0117 903 6684
Faks: 0117 903 6688
email: caredirect@bristol-city.gov.uk

Supportive Parents for Special Children

3rd Floor, Royal Oak House
Royal Oak Avenue
Bristol BS1 4GB

Informacje i pomoc - Tel: 0117 989 7725
Sprawy administracyjne i faks: 0117 989 7724
email: mail@supportiveparents.org.uk

Youth and Play Services
Tel: 0117 353 2277
Faks: 0117 353 2288

Słowniczek zwrotów i terminów

	Wyjaśnienie	na stronie
College of FE	Szkoła Wyższa, w której uczniowie mogą kontynuować naukę po ukończeniu 16 roku życia, lub czasami wcześniej	14
DfES	Dział Edukacji i Przesposobienia Zawodowego – departament rządowy odpowiedzialny za edukację	19
EAL	English as an Additional Language Język angielski jako język dodatkowy	19
EMAG	Ethnic Minority Achievement Grant Subwencja wspomagająca nauczanie dzieci i młodzieży z mniejszości etnicznych	19
EMAS	Ethnic Minority Achievement Service Dział wspomagający dzieci i młodzież z mniejszości etnicznych	19
EWS/EWO	Education Welfare Service / Education Welfare Officer Kuratorium Oświaty i Wychowania / Kurator Oświaty i Wychowania	20
Foundation Stage	Etap programu nauczania dla dzieci w wieku 3-5 lat	13
GCSE	General Certificate for Secondary Education Ogólny Dyplom Szkoły Średniej	13
IEP	Individual Education Plan Plan Kształcenia Indywidualnego dla dziecka z potrzebą kształcenia specjalnego	17
Key Stage	Etap Kluczowy - kilkuletni okres w edukacji szkolnej dziecka	12
LEA	Local Education Authority Lokalne Władze Oświatowe	1
Learning Mentor	Mentor zatrudniony przez szkołę w celu wspomagania nauczania oraz frekwencji dzieci	16
LSA	Learning Support Assistant Osoba pomagająca nauczycielowi podczas pracy w klasie (głównie z dziećmi mającymi specjalne potrzeby edukacyjne)	16
PRU	Pupil Referral Unit Szkoła dla uczniów nieprzystosowanych do nauki w szkołach głównego nurtu	22
PTA	Parent Teacher Association Komitet Rodzicielski, czasami nazywany również Związkiem Przyjaciół Szkoły	27
Reception Class	Zerówka	6
SATS	Statutory Attainment Tests Testy kończące każdy etap kluczowy, przewidziane przez Program Nauczania	13
SEN	Special Educational Needs Specjalne Potrzeby Edukacyjne, nauczanie specjalne	17
SENCO	Special Educational Needs Coordinator Koordynator d/s Specjalnych Potrzeb Edukacyjnych	17
SMSA	School Meals Supervisory Assistant (“Dinner Lady”) Osoba nadzorująca dzieci w czasie przerwy na lunch; kobiety pełniące tę funkcję nazywane są “Dinner Lady” (dosł. Pani Obiadowa)	16

Statement	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	17
TA	Teaching Assistant Osoba pomagająca nauczycielowi podczas pracy w klasie	16